

Wielki Zderzacz Hadronów

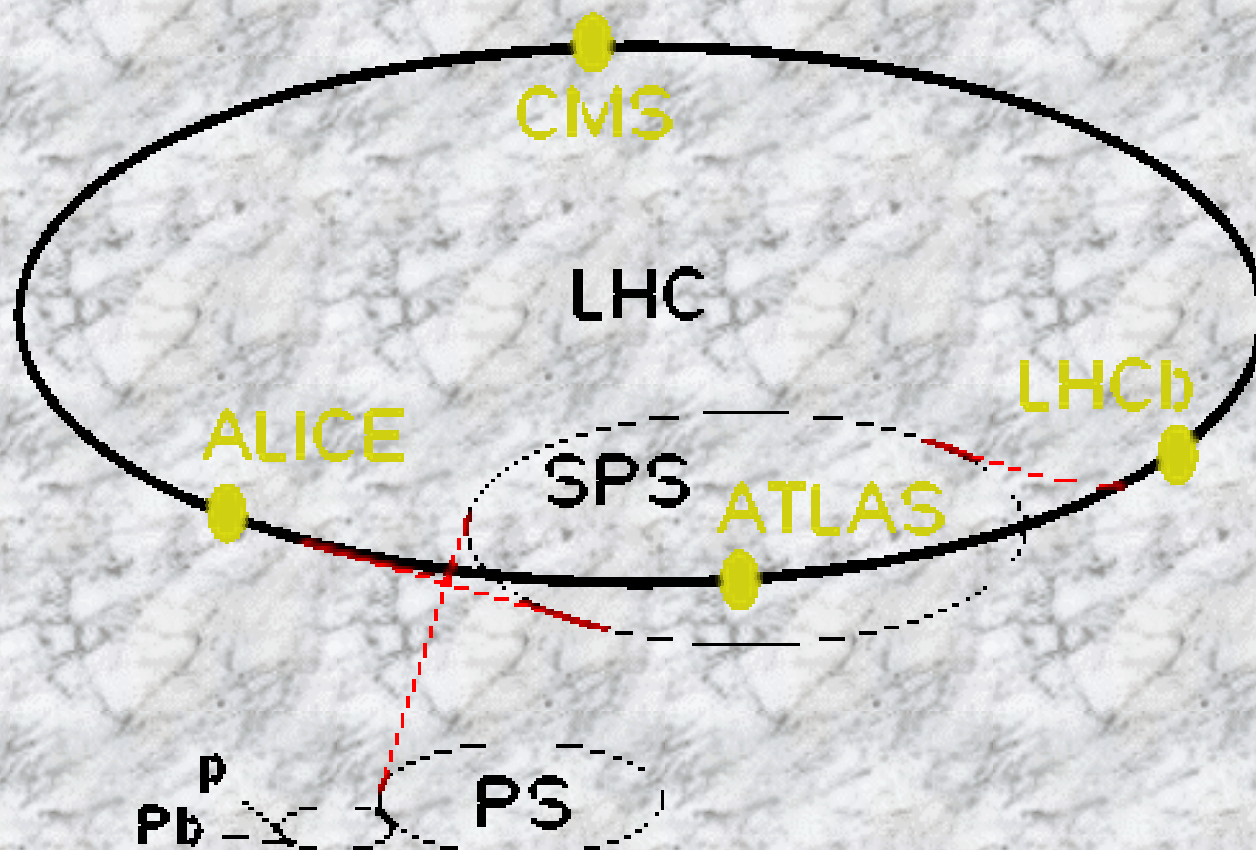
Prof. Dr hab. Robert Alicki

Instytut Fizyki Teoretycznej i Astrofizyki
Uniwersytet Gdański

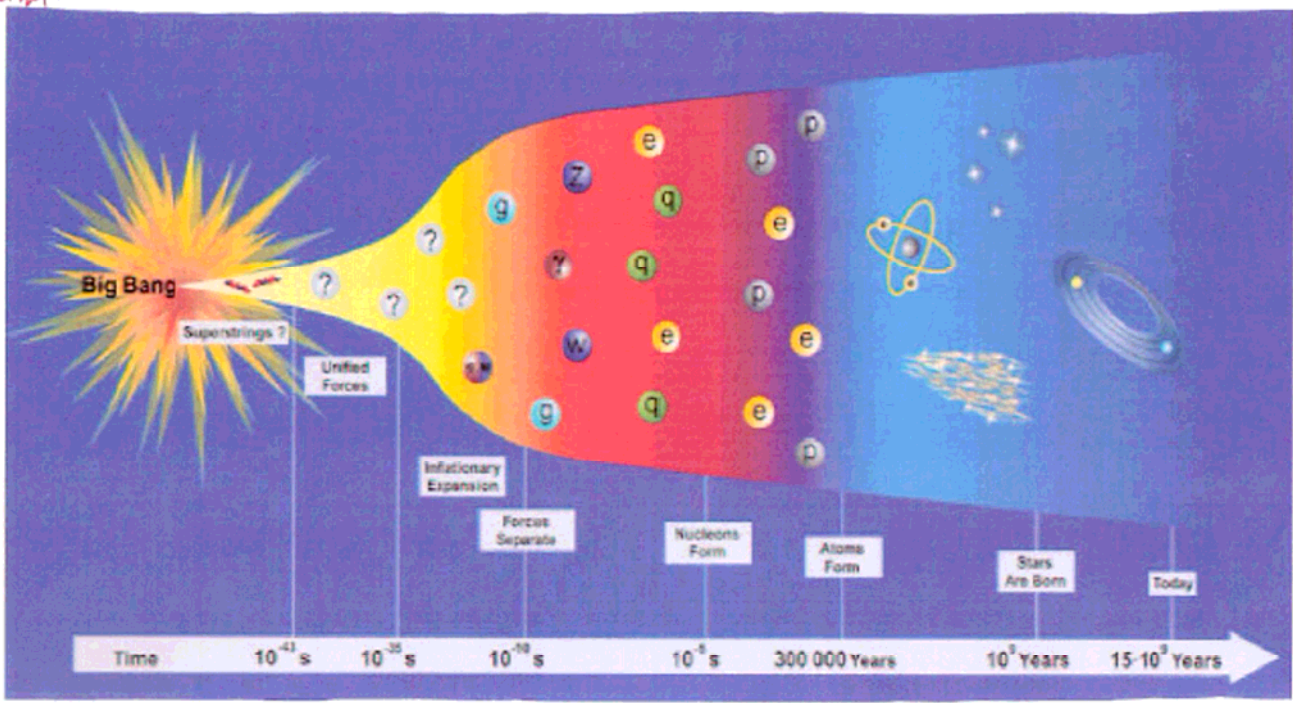
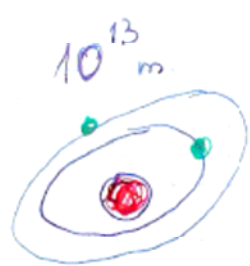
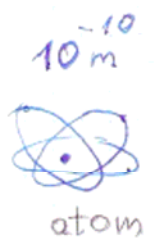
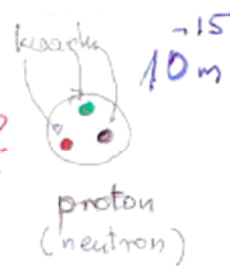

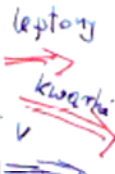
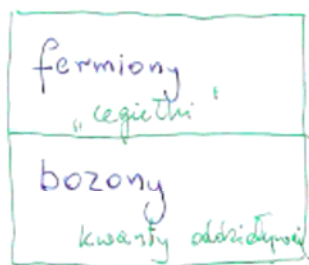
Fizyka klasyczna

Model Standardowy

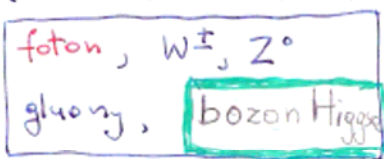
10^{-35} m
 2 2 2 2
 superstruny

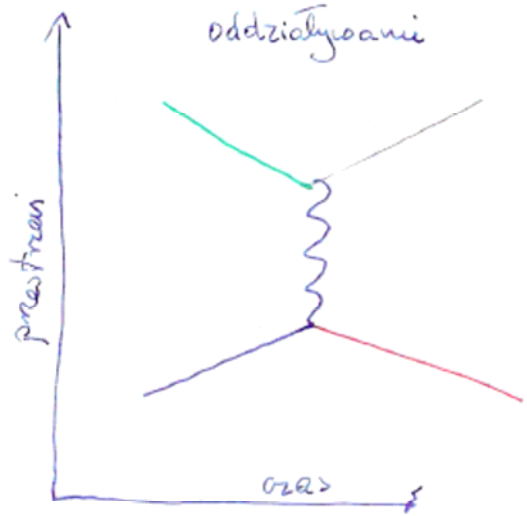
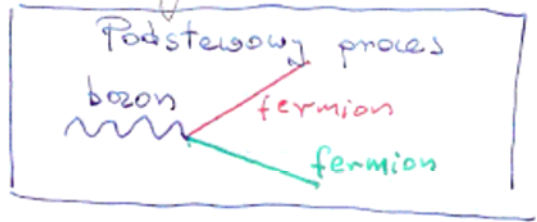
Cząstki elementarne

Model Standardowy

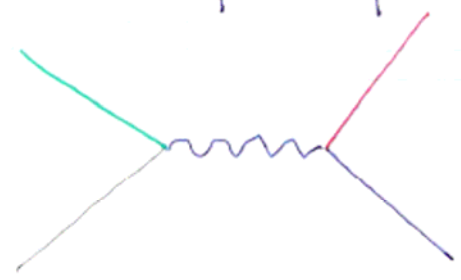

+ Antycząstki

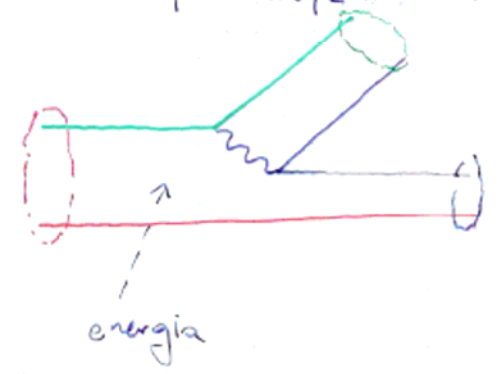

Przykłady procesów

anihilacja i kreacje

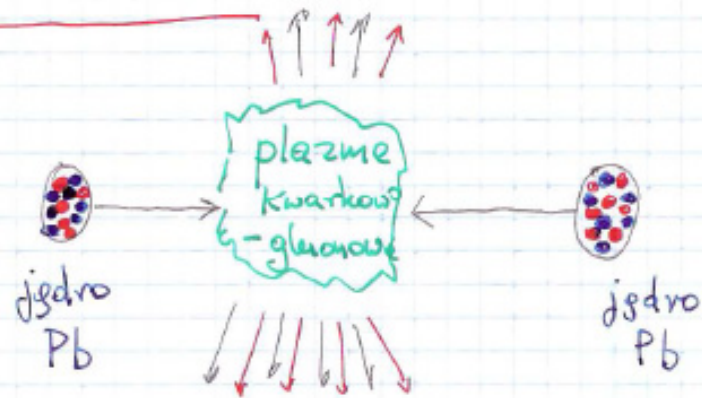
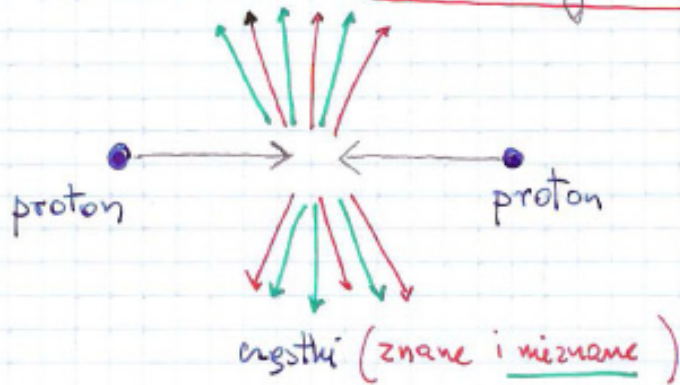

produkcja hadronów

Procesy badane w LHC

Energie $\leftrightarrow$ Masa
 $E = mc^2$

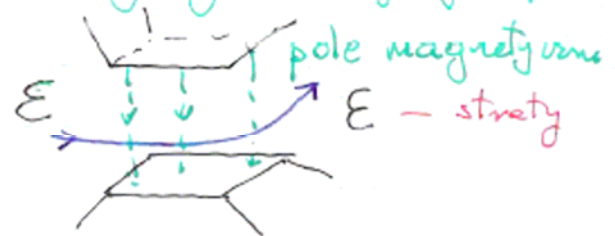
A diagram showing a blue dot moving along a green curve that represents the relativistic mass increase. A red arrow labeled $\vec{v}$ points along the curve. The equation shown is $mc^2 = \frac{m_0 c^2}{\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}}$. Below it, the approximation is given as $\approx m_0 c^2 + \frac{1}{2} m v^2 + \dots$.

Masa protonu (neutronu) $\cong 1 \text{ GeV}$

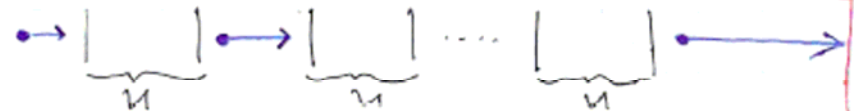
LHC $\left\{ \begin{array}{l} \text{energje protonow} \approx 7.000 \text{ GeV} \\ \text{energje jonow Pb} \approx 659.000 \text{ GeV} \end{array} \right.$

Zasada działania akceleratora

Puch cząstki naładowanej w polu elektrycznym i magnetycznym
 pole elektryczne

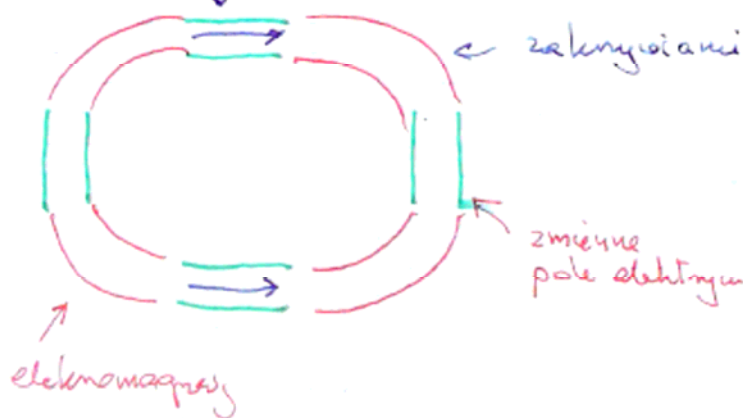

Akcelerator liniowy

Akcelerator kołowy

przyspieszanie

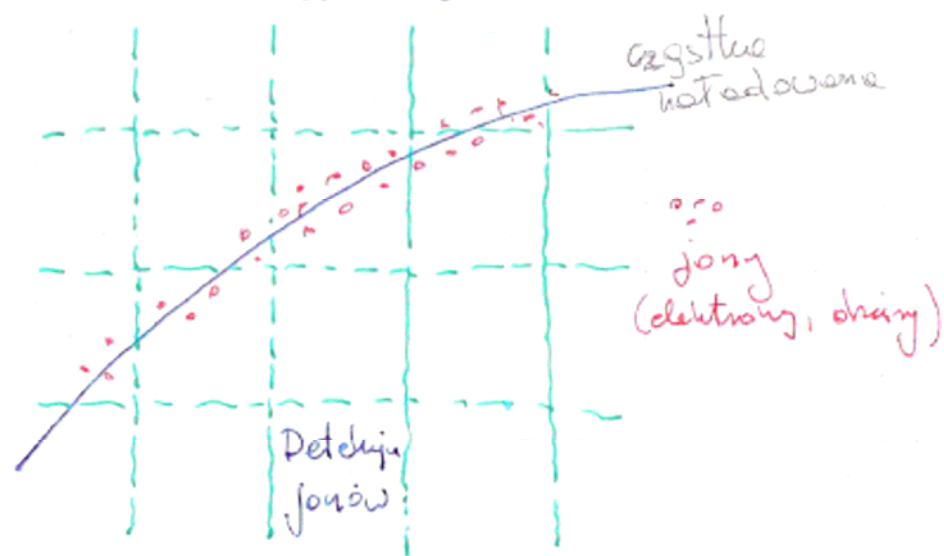
LHC

magnesy nadprzewodzące
 węzły rezonansowe nadprzewodzące

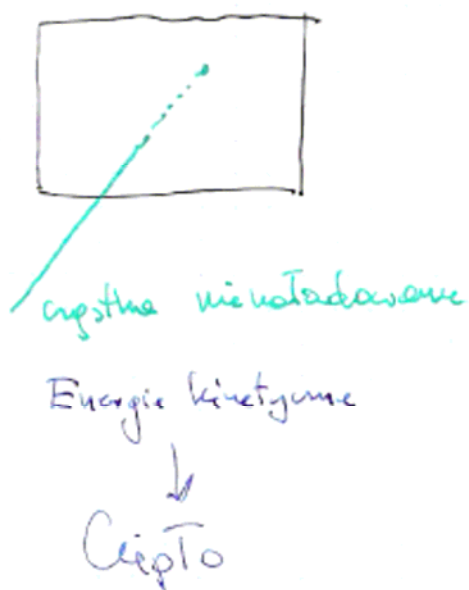
Detektory

wykrywa, identyfikuje, mierzy, wyznacza tor, pęd, energię

Nspotracne detektory
śladowe

Kalorymetry

Co może odkryć LHC?

1) Bozon Higgsa
"boskie cząstki"

pole Higgsa - źródło mas cząstek
(2-3 zdania więcej)

2) Supersymetria (boson
fermion)

najbliższe cząstki
supersymetryczne

⇒ "ciemna materia"

3) Zagadka antymaterii

4) Plasma kwarkowo-gluonowa (ewolucje Wnechświata)

? ? ?